

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15.04.1966, sp. zn. 4 Cz 24/66, ECLI:CZ:NS:1966:4.CZ.24.1966.1

Číslo: 59/1966

Právní věta: K řešení otázky, zda dědická dohoda je či není v zájmu nezletilého (§ 179 o. s. ř.).

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 15.04.1966

Spisová značka: 4 Cz 24/66

Číslo rozhodnutí: 59

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Ochrana dědice nezletilého

Předpisy: 99/1963 Sb. § 6

§ 100

§ 120

§ 179 40/1964 Sb. § 28

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 59/1966 sb. rozh.

K řešení otázky, zda dědická dohoda je či není v zájmu nezletilého (§ 179 o. s. ř.).

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. dubna 1966, [4 Cz 24/66.](#))

Státní notářství v Trnavě projednávalo dědictví po V. P., který zemřel 30. 11. 1964. Dědici ze zákona jsou manželka zemřelého A. P., roz. B., děti zemřelého P. provd. H., M. provd. R., F. provd. B., V. P., J. P. a vnuci zemřelého (děti jeho předemřelé dcery A. provd. H.), J., V., M. a nezl. M. H. Dne 29. 12. 1964 došlo před státním notářstvím mezi dědici k dohodě, kterou ze nezl. M. H. uzavřel jeho otec J. H., a podle níž přejímá celé dědictví pozůstalá manželka s tím, že uspokojí dědický nárok nezl. M. H. výplatou peněžitě částky, která se rovná 1/28 všeobecné ceny domu a zahrady, tj. částce 267 Kčs, nejpozději do konce ledna 1965. Ostatní spoludědici nežádali výplatu dědických podílů v penězích; ze zemědělské půdy se podle dohody přejímatelka nestala povinnou vyplatit ostatní spoludědice, poněvadž tuto půdu obhospodaruje jednotné zemědělské družstvo. Přejímatelka také podle této dohody zaplatí poplatek.

Okresní soud v Trnavě rozhodl, že se dědická dohoda ze dne 29. 12. 1964 za nezl. M. H.

opatrovnický neschvaluje.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona, podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozsudkem okresního soudu v Trnavě byl porušen zákon, a toto rozhodnutí zrušil.

Z odůvodnění:

I když okresní soud vycházel správně z ustanovení § 179 o. s. ř., nezjistil si náležitě všechny rozhodné skutečnosti vedoucí k posouzení, zda uzavřená dědická dohoda je či není v zájmu nezletilého. Podle § 6 o. s. ř. postupuje soud v řízení tak, aby byl co nejúčelněji zjištěn skutečný stav věci a aby ochrana práv byla rychlá a účinná. Podle § 101 odst. 2 o. s. ř. pokračuje soud v řízení, i když jsou účastníci nečinní. Okresní soud podle těchto ustanovení nepostupoval, neboť se v řízení omezil pouze na zjištění, že se nezletilý se svým zákonným zástupcem k jednání nedostavili, ačkoliv byli řádně obesláni, a po konstatování obsahu spisu státního notářství v Trnavě neuznal, že dohoda je v souladu se zájmy nezletilého.

Podle obsahu spisu státního notářství v Trnavě náleží do dědictví polovina domu s dvorem a zahradou (jde o domek, ve kterém je kuchyň, pokoj, předsíň a stáj) v ceně 7500 Kčs. Dále do dědictví náleží zemědělská půda v celkové výměře 4024 sáhů, která je v užívání jednotného zemědělského družstva a která byla oceněna na 4024 Kčs. Poněvadž kromě nezletilého náleží dědické právo i jeho třem zletilým sourozencům, a dále pozůstalé manželce a pěti dětem zemřelého, činí zákonný dědický podíl nezletilého (§ 437 odst. 2 o. z.) jednu dvacetiosminu dědictví. Odpovídá tedy částka, která by měla být podle dědické dohody vyplacena, jedné dvacetiosmině ceny domku se zahradou a dvorem, přičemž k ceně zemědělské půdy nebylo s ohledem na její užívání jednotným zemědělským družstvem přihlédnuto.

Aby okresní soud mohl náležitě posoudit, zda dědická dohoda je či není v zájmu nezletilého, měl se náležitě vypořádat s obsahem spisu o projednání dědictví, řízení doplnit vyjádřením zákonného zástupce nezletilého a vyžádat si případně i vyjádření místního národního výboru a příslušného jednotného zemědělského družstva.

Zájem nezletilého nelze – jak se domnívá okresní soud – spatřovat jedině v tom, zda se nezletilý stane spoluvlastníkem nemovitosti, neboť nutno přihlédnout i k tomu, jaká je možnost užívat věci dědictvím získané a jaké by byly případně spojené náklady s jejich udržováním. V tomto případě pak nelze přehlédnout, že do dědictví náleží jen ideální polovina nemovitostí, a že by nezletilý, jehož dědický podíl se rovná jedné dvacetiosmině, mohl stát spoluvlastníkem jen jedné padesátšestiny nemovitosti. Nutno uvážit i tu skutečnost, že v dědictví je rodinný domek, který má sloužit především k uspokojení bytové potřeby vlastníka či spoluvlastníka. Ten ovšem se musí starat o jeho údržbu a opravy. Manželka zemřelého, která je vlastnící druhé ideální poloviny v tomto domku bydlí. Jde přitom o poměrně malý domek, takže by zřejmě nebylo ani únosné, ani společensky žádoucí, vytvářet k němu spoluvlastnické vztahy tak nepatrným podílem.

Poněvadž tedy okresní soud rozhodoval, aniž by si náležitě zjistil všechny rozhodné skutečnosti, porušil zákon v ustanoveních § 6, § 100, § 120 o. s. ř. ve vztahu k ustanovení § 176 odst. 2, § 179 o. s. ř. a § 28. o. z.